EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 31.7.2015.
COM(2015) 382 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 391/2009 o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova

I. Uvod

U ovom se izvješću analizira provedba koju provode priznate organizacije iz članka 10. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009 (dalje u tekstu „Uredba") u pogledu usklađivanja njihovih pravila i postupaka i uspostave sustava međusobnog priznavanja svjedodžbi klase za opremu, materijale i sastavne dijelove.

Ovo se izvješće temelji na neovisnoj studiji u skladu s člankom 10. stavkom 2. spomenute Uredbe[1].

Pri izvršavanju svojih nadležnosti država zastave uprave država zastave mogu delegirati zakonske odgovornosti koje proizlaze iz međunarodnih konvencija organizacijama koje obavljaju pregled i nadzor brodova („klasifikacijska društva"). Svaka je organizacija odgovorna upravi države zastave za posao koji obavlja u ime uprave.

Osnovne odgovornosti povjerene tim organizacijama opisane su u međunarodnim konvencijama Međunarodne pomorske organizacije ili u odgovarajućem zakonodavstvu Unije. Unutar EU-a Uredbom i Direktivom 2009/15/EZ[2] utvrđena su zajednička pravila i norme organizacija za pregled i nadzor brodova i uspostavljen je pravni okvir za priznavanje organizacija za pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće djelatnosti pomorskih uprava država članica koje mogu odobriti samo organizacije priznate na temelju Uredbe (priznate organizacije EU-a) za spomenute zakonske djelatnosti.

Na međunarodnoj razini, odgovarajući pravni okvir uspostavljen je Kodeksom o provedbi instrumenata Međunarodne pomorske organizacije i Kodeksom IMO-a o priznatim organizacijama koji su na snazi od 1. siječnja 2015. Radi osiguranja usklađenosti zakonodavstva Unije s navedenim kodeksima Komisija je donijela Provedbenu direktivu Komisije 2014/111/EU[3] i Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 1355/2014[4].

U uvodnoj se izjavi 25. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1355/2014 objašnjava da je program za međusobno priznavanje svjedodžbi klase za materijale, opremu i sastavne dijelove utvrđen člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009 provediv samo unutar Unije u odnosu na brodove koji plove pod zastavom države članice. Kada je riječ o stranim plovilima, priznavanje mjerodavnih svjedodžbi i dalje se vrši prema nahođenju mjerodavnih država zastave izvan EU-a u okviru njihove isključive nadležnosti, odnosno u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS).

U provođenju svojih aktivnosti klasifikacijska društva obvezuju proizvođače da poštuju razne zahtjeve koje je ustanovilo svako društvo. Ti su zahtjevi važni za izgradnju brodova i upravljanje njima, pomažu otkloniti sumnje vlasnika broda i osiguravatelja te u konačnici otkloniti sumnje države zastave o sigurnosti plovila.

Nedostatak međusobnog priznavanja svjedodžbi klase među društvima dovodi do potrebe za višestrukim certifikacijama: kako bi mogli djelovati na globalnoj razini (i imati pristup što većem broju brodovlasnika koji odabiru klasifikacijsko društvo za nadzor izgradnje broda), dobavljači pomorske opreme moraju za istu opremu dobiti svjedodžbu od različitih

[1] http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[2] Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće djelatnosti pomorskih uprava (SL L 131, 28.5.2009., str. 47.).
[3] Provedbena direktiva Komisije 2014/111/EU od 17. prosinca 2014. o izmjeni Direktive 2009/15/EZ s obzirom na određene kodekse i povezane izmjene određenih konvencija i protokola koje je donijela Međunarodna pomorska organizacija (IMO).
[4] Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1355/2014 od 17. prosinca 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 391/2009 s obzirom na određene kodekse i povezane izmjene određenih konvencija i protokola koje je donijela Međunarodna pomorska organizacija (IMO).

klasifikacijskih društava kojom se potvrđuje usklađenost s često vrlo sličnim zahtjevima, a ponekad utemeljenu na jednakim ispitivanjima koje provode isti laboratoriji (često u vlasništvu proizvođača). To je obuhvaćeno člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009 kao pitanje treba li proizvod dobiti svjedodžbu jednog ili više klasifikacijskih društava, a važno je i iz perspektive unutarnjeg tržišta EU-a.

Uredbom se utvrđuje obveza za priznate organizacije EU-a da usklade svoja pravila klasificiranja i uspostave sustav međusobnog priznavanja svojih svjedodžbi klase za opremu, materijale i komponente. Posebno, u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe, „Priznate organizacije međusobno se periodično savjetuju kako bi održale istovjetnost te radi usklađivanja svojih pravila i postupaka i njihove provedbe. „One međusobno surađuju kako bi postigle dosljedno tumačenje međunarodnih konvencija ne dovodeći u pitanje ovlasti država zastave.

Priznate organizacije se u odgovarajućim slučajevima sporazumijevaju o tehničkim i formalnim uvjetima pod kojima će međusobno priznavati svjedodžbe klase za materijale, opremu i sastavne dijelove na temelju jednakovrijednih normi, uzimajući kao polazište najzahtjevnije i najstrože norme."

Taj se tip usklađivanja mora razlikovati od usklađivanja zakonskih zahtjeva za pomorsku opremu u EU-u. Direktivom o pomorskoj opremi[5] (MED) uređuje se oprema ugrađena na plovilu za koju postoji „zahtjev za opremu" u okviru jedne ili više međunarodnih konvencija (npr. za sprečavanje onečišćenja mora, protupožarnu zaštitu, navigaciju, sredstva za spašavanje). Države članice ne smiju zabraniti stavljanje na tržište pomorske opreme ili opremanje broda pod zastavom EU-a koje je u skladu s Direktivom o pomorskoj opremi ili odbiti izdavanje svjedodžbi povezanih s brodovima koji plove pod njihovim zastavama. Odgovarajuća oprema mora nositi uočljivu oznaku sukladnosti s MED-om, tzv. „znak kormila". Unija je sklopila sporazum o međusobnom priznavanju[6] sa Sjedinjenim Američkim Državama kako bi se olakšala trgovina i izbjeglo višestruko izdavanje svjedodžbi za opremu sa znakom kormila.

Međutim, široki raspon pomorske opreme (npr. oprema koja nije uključena u međunarodne konvencije) nije obuhvaćen Direktivom o pomorskoj opremi, već je podložan zahtjevima certificiranja klasifikacijskih društava. Članak 10. stavak 1. navedene Uredbe odnosi se na takvu opremu.

II. Dosadašnji napredak

Uredbom se ne određuju posebni načini na koje se međusobno priznavanje treba provesti niti posebni rokovi. Stoga se njome osigurava fleksibilnost priznatim organizacijama EU-a kako bi mogle surađivati međusobno i s drugim dionicima, na primjer s Udruženje brodova i pomorske opreme (SEA Europe) i odlučiti o potrebnim mjerama za njezinu provedbu.

U pogledu prvog zahtjeva (usklađivanje), priznate organizacije EU-a sustavno su provele usklađivanje tehničkih i formalnih uvjeta za certifikaciju proizvoda koji ispunjavaju uvjete za program međusobnog priznavanja. Organizacije tvrde da su pritom slijedile najzahtjevnije i najstrože norme i pravila. U pogledu procesa usklađivanja pravila i postupaka revizijom

[5] Direktiva Vijeća 96/98/EZ od 20. prosinca. 1996. o pomorskoj opremi (SL L 046, 17.2.1997., str. 25.), s izmjenama.
[6] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004D0425&qid=1438068404418&from=EN

trenutačnog stanja provedbe pokazalo se da je proces još uvijek u začetku. Iako su neke svjedodžbe međusobnog priznavanja izdane na temelju „programa međusobnog priznavanja", one na tržištu supostoje sa svjedodžbama koje su izdale pojedinačne priznate organizacije za određene proizvode. Drugim riječima, svjedodžbe koje su izdale pojedinačne priznate organizacije nisu povučene s tržišta. Prethodno navedenim naglašava se potreba za dodatnim vremenskim rokom kako bi se novi program međusobnog priznavanja svjedodžbi ispitao u praksi, a to bi mogla postati uobičajena praksa kojom se će u konačnici zamijeniti svjedodžbe koje izdaju pojedinačne organizacije.

U pogledu drugog zahtjeva (međusobno priznavanje) priznate organizacije EU-a razmatrale su sljedeće scenarije:

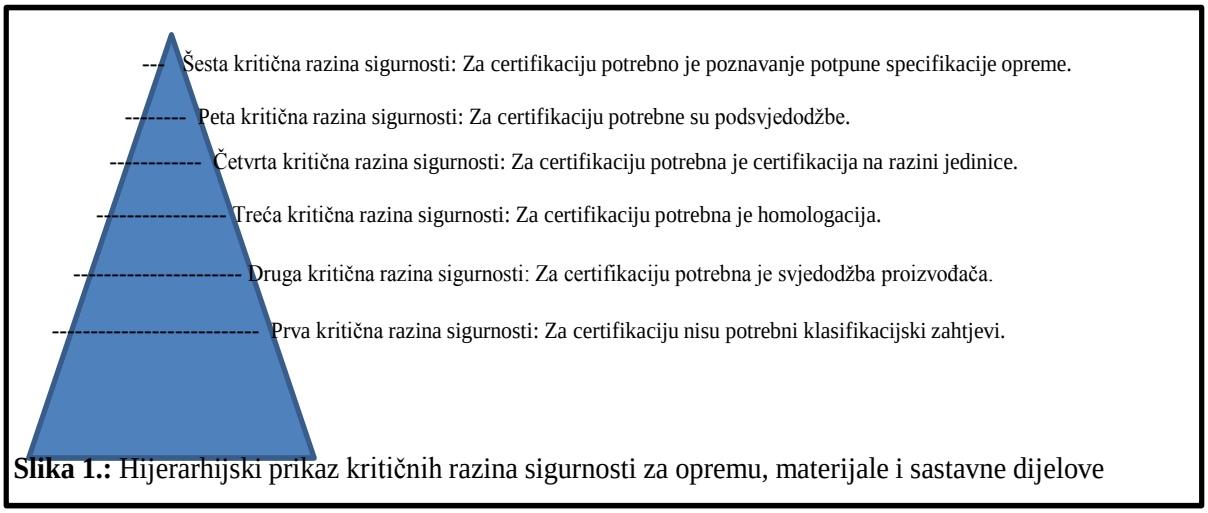
1. izravno prihvatiti standarde druge strane kao jednakovrijedne, priznavajući međusobno svjedodžbe po nominalnoj vrijednosti;

2. odabrati i izravno prihvatiti pravila koja se smatraju najzahtjevnijima i najstrožima nakon procjene svih pravila za klasificiranje proizvoda (materijala/opreme/sastavnih dijelova) iz svih priznatih organizacija EU-a.

3. postaviti nove zajedničke tehničke zahtjeve kao osnovu za izdavanje, u odgovarajućim slučajevima, dodatne svjedodžbe koju međusobno priznaju. Pojedinačne svjedodžbe koje su izdale priznate organizacije EU-a i dalje su prisutne na tržištu, zajedno s predloženom svjedodžbom na temelju međusobnog priznavanja.

Organizacije su se odlučile na treći pristup kako bi provele obveze iz članka 10. stavka 1. Uredbe.

Uspostavljen je mehanizam procjene rizika radi cjelokupne procjene proizvoda prema šest kritičnih razina sigurnosti, kako se vidi u nastavku (slika 1.).

Slika 1.: Hijerarhijski prikaz kritičnih razina sigurnosti za opremu, materijale i sastavne dijelove

Ljestvica kritičnih razina sigurnosti predstavljena je u obliku hijerarhijske piramide[7]. Certifikacijom za najvišu, šestu razinu piramide zahtijeva se poznavanje potpune specifikacije izrade. Na petoj razini, certifikacijom se zahtijevaju podsvjedodžbe. Četvrtom razinom

[7] Vidjeti stranicu 12. (Pristup priznatih organizacija EU-a ispunjenju uvjeta iz članka 10.) u: http://www.euromr.org/SiteAssets/Document%20Archive/EU_report_1212_L02.pdf

zahtijeva se certifikaciju na razini jedinice, a trećom razinom samo homologacija. Za niže razine, prvu i drugu, nema klasifikacijskih zahtjeva ili se traži samo potvrda proizvođača. Priznate organizacije EU-a dogovorile su se o uspostavi tehničkih zahtjeva za ograničen broj proizvoda (trenutačno za 34 proizvoda što će se povećati na 44 od 1. srpnja 2015.) koji ispunjavaju uvjete za certifikaciju na razini „homologacije" što bi bilo ispod navedene treće kritične razine sigurnosti. Taj poseban tip certifikacije poznat je kao „program međusobnog priznavanja".

Tehnički zahtjevi[8] za mjerodavne svjedodžbe dogovoreni su među priznatim organizacijama EU-a i objavljeni su prema kategorijama. Ubrzan je postupni razvoj tih kategorija zbog iskustva stečenoga tijekom proteklih godina i naveden je (od početnoga koncepta do završne verzije) u tablici u nastavku:

Broj kategorije	Početni koncept	Završna verzija
#1	29. 6. 2010.	1. 1. 2013.
#2	6. 9. 2011.	1. 7. 2013.
#3	24. 9. 2013.	1. 7. 2014.
#4	23. 4. 2014.	predviđeno za 1. 7. 2015.
#5	21. 4. 2015.	u tijeku

U prvu kategoriju, koja je na snagu stupila početkom 2013., uključeni su tehnički zahtjevi za 11 proizvoda (treća kritična razina sigurnosti), a uslijedile su druga (11 proizvoda, srpanj 2013.) i treća kategorija (12 proizvoda, srpanj 2014.) za istu, treću kritičnu razinu sigurnosti. Četvrta razina tehničkih zahtjeva treće kritične razine sigurnosti za 10 proizvoda stupa na snagu 1. srpnja 2015. Počelo se s pripremama za izradu pete kategorije, a industrijski sektor sudjeluje u odabiru tehničkih zahtjeva za proizvode pete kategorije. Pripreme se temelje na pročišćenom popisu proizvoda (treća kritična razina sigurnosti) koji je predstavila skupina za međusobno priznavanje priznatih organizacija EU-a. Sve se kategorije iz programa međusobnog priznavanja odnose na proizvode iz kategorije o homologaciji jer se pokazalo da je kritična razina preniska; stoga je moguće steći iskustvo u pogledu novog programa i pritom ograničiti sigurnosne rizike. Nakon donošenja četvrte kategorije 44 tehnička zahtjeva za proizvode koji ispunjavaju uvjete za taj program pokrit će otprilike 50 % od ukupnog broja certifikacija o homologaciji potrebnih u skladu s pravilima klasifikacije priznatih organizacija EU-a. Organizacije smatraju da će se s rastom kritične razine sigurnosti morati razmatrati i sve složeniji procesi; međutim, smatra se da popis proizvoda koji je trenutačno dostupan nema još dodanu vrijednost za poduzeća jer se odnosi samo na mali segment tržišta, kako tvrdi sektor proizvodnje.

Dok su svoju pažnju usmjeravale prema usklađivanju tehničkih zahtjeva, organizacije su se mogle odlučiti za jednostavni program međusobnog priznavanja svjedodžbi, barem u pogledu proizvoda treće kritične razine sigurnosti. To je za posljedicu moglo imati brži napredak koji bi više odgovarao očekivanjima proizvođača pomorske opreme.

[8] Odobreni tehnički zahtjevi za međusobno priznavanje: http://www.euromr.org/technical-requirements

III. Tekuća pitanja

Usklađenost sa zahtjevima u pogledu sigurnosti
Čini se da je program međusobnog priznavanja u skladu sa sigurnosnim uvjetima istaknutima u članku 10. stavku 1. Uredbe. Svi ključni dionici složili su se da je pitanje sigurnosti od iznimne važnosti.

Za pripremu i provedbu tehničkih zahtjeva za svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja primjenjuju se najstroži propisi i sve priznate organizacije EU-a poštuju ista pravila za izdavanje novih svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja. Nadalje, svaka nova svjedodžba koja će biti izdana na temelju međusobnog priznavanja bit će jednakovrijedno priznata diljem svijeta. Ako pak dođe do slučaja u kojem priznate organizacije EU-a ne prihvate svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja, skupina priznatih organizacija EU-a ima uspostavljen interni proces izvješćivanja kako bi se utvrdili razlozi zašto je to toga došlo i kako bi se situaciji pristupilo na odgovarajući način u skladu s trećim podstavkom članka 10. stavka 1.

Uključenost dionika
Treba istaknuti da industrija pomorske opreme sudjeluje u postupku certifikacije međusobnog priznavanja samo u ograničenoj mjeri.

S jedne strane, veliki proizvođači izvorne opreme (OEM) više su uključeni u postupak međusobnog priznavanja zbog vlastitih interesa i prethodnog znanja o sličnim postupcima certifikacije u prošlosti putem ostalih međunarodnih suradnji npr. međunarodnih djelatnosti za normizaciju električnih ili mehaničkih proizvoda i opreme. Međutim, manji proizvođači izvorne opreme nisu tako dobro obaviješteni ili uključeni zbog svojih tržišnih značajki npr. manje veličine, ograničenja u pogledu administrativnih i financijskih sredstava. Upravo bi taj segment proizvođača pomorske opreme cijenio dobivanje više informacija o programu certifikacije međusobnog priznavanja. Stoga bi ta skupina dionika mogla imali najviše koristi od Uredbe jer je tim proizvođačima rijetko financijski dostupno pribavljanje većeg broja svjedodžbi.

Niz dionika dijeli stajalište da nema dovoljno dostupnih informacija[9]. To se može pripisati ograničenom vremenu u kojem se program međusobnog priznavanja provodi i prikazuje na tržištu (sve postojeće svjedodžbe na temelju međusobnog priznavanja izdane su u posljednjih 18 mjeseci).

Sve priznate organizacije EU-a razvile su interne postupke za certifikaciju na temelju međusobnog priznavanja radi povećanja svijesti unutar svojih organizacija. Potonje se primjenjuje u EU-u i svijetu (tj. u sjedištima i predstavništvima priznatih organizacija EU-a diljem svijeta) što je povezano s globalnim poslovanjem svake organizacije. U vrijeme priprema za izradu ovog izvješća izdano je ukupno 14 svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja[10]. Važno je napomenuti da se sjedišta proizvođača koji su stekli te svjedodžbe ne nalaze samo u državama članicama EU-a, već i u SAD-u, Tajvanu i Južnoj Koreji. Time se dodatno naglašava globalni doseg industrije i važnost što većeg prihvaćanja svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja.

[9] http://www.easy-content.be/Documents/Open.aspx?guid={0CF8BB9B-3D56-4E4F-ABCF-B3F8991A6A81}
http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[10] Vidjeti Dodatak V. neovisne studije iz članka 10. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 391/2009: http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

Troškovi i pitanja povezana s administrativnim opterećenjem
Trenutačno postoji i nedostatak transparentnosti u pogledu **troška** stjecanja svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja.

Teško je dobiti potpunu sliku o ukupnom trošku jer trošak za izdavanje nove svjedodžbe na temelju međusobnog priznavanja varira prema proizvodu za koji će se izdati. U tom smislu, za jednostavne serijski proizvedene proizvode (npr. ventili, električni sastavni dijelovi itd.) trošak za nove svjedodžbe može varirati i dostići dvostruku cijenu za isti proizvod za koji su prethodno bile potrebne svjedodžbe pojedinačnih priznatih organizacija o homologaciji. Međutim, za drugu kategoriju određenih proizvoda (npr. jednokratno proizvedene proizvode) trošak bi za izdavanje novih svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja mogao biti znatno veći nego za pojedinačnu svjedodžbu priznatih organizacija o homologaciji. S druge strane, čini se da su troškovi produženja slični onima za svjedodžbe o homologaciji. Opća praksa među priznatim organizacijama EU-a je rok od pet godina za obnovu svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja što se ne odnosi samo na svjedodžbe izdane na temelju programa međusobnog priznavanja, već i na svjedodžbe pojedinačnih priznatih organizacija o homologaciji (za potonje vidjeti također okružnicu IMO-a MSC.1/Circ.1221[11]). Činjenica da je ispitivanje u prisutnosti svjedoka potrebno za neke od novih svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja, u kombinaciji s potrebom za strožim standardima, potencijalno dovodi do povećanja troškova u određenim slučajevima.

Preliminarnim podacima iz neovisne studije pokazuje se da se vremenski rok potreban za stjecanje svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja znatno mijenja (od šest mjeseci do dvije godine) ovisno o proizvodu i složenosti cjelokupnog procesa (tj. administrativnog opterećenja). Takve se promjene djelomično mogu pripisati i činjenici da postoji samo ograničen broj već izdanih svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja iz čega je teško izvući opće zaključke o pitanjima koja se odnose na potrebno vrijeme. U izvješću[12] stoji da su za određeni proizvod svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja i svjedodžbe pojedinačnih priznatih organizacija EU-a o homologaciji izdane istovremeno. No važno je uzeti u obzir da što se izdaje veći broj svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja i što cjelokupni proces postaje sve više standardiziran, vrijeme potrebno za stjecanje nove svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja može se znatno skratiti.

IV. Sljedeći koraci

Mehanizam procjene kritičnih razina sigurnosti
U smislu broja proizvoda koji ispunjavaju uvjete za svjedodžbe na temelju međusobnog priznavanja dosadašnji je napredak ostvaren samo s obzirom na treću kritičnu razinu sigurnosti. Priznate organizacije EU-a pokušavaju u proces uključiti industriju pomorske opreme o čemu svjedoči dugi popis[13] sastanaka i inicijativa koji se odvijaju od 2009. U ovoj je fazi važno rješavanje problema u području sigurnosti. To se može učiniti slijedeći isti pristup na temelju procjene rizika kojim se koriste priznate organizacije EU-a u koji su uključeni najstroži tehnički zahtjevi[14] za sve proizvode iz treće kritične razine sigurnosti koji

[11] http://www.iho.int/mtg_docs/industry/ECDIS_workshop_12/MSC_Circ1221.pdf
[12] http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[13] Vidjeti Dodatak I. neovisne studije iz članka 10. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 391/2009: http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[14] Vidjeti Dodatak II. neovisne studije iz članka 10. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 391/2009: http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

su uključeni u postojeće kategorije proizvoda (prvu, drugu i treću) i u iduće dvije kategorije proizvoda (četvrtu i petu) koje će se objaviti u budućnosti (1. 7. 2015 i ljeto 2016.) te potrebu za ispitivanjem u prisutnosti svjedoka, kada je to nužno za stjecanje svjedodžbe na temelju međusobnog priznavanja. Na taj način pristup program međusobnog priznavanja može s vremenom dobiti zamah i može se pristupiti rješavanju sigurnosnih pitanja.

Razvojem naprednijeg i sveobuhvatnog modela rizika za odabir proizvoda koji pripadaju sljedećoj kritičnoj razini sigurnosti (četvrtoj) zahtijevalo bi se uključivanje raznih zainteresiranih organizacija, među kojima su i osiguravatelji. Priznate organizacije EU-a planiraju provesti šestomjesečnu pilot-studiju kako bi se osiguralo da se sigurnost održava na višoj, četvrtoj razini.

Odaziv krajnjih korisnika

Čini se da su dionici iz sektora industrije unutar EU-a aktivniji u pogledu sudjelovanja u postupku savjetovanja priznatih organizacija EU-a. Industrija na globalnoj razini ubuduće bi trebala više sudjelovati. U prilog navedenome ide činjenica da tri od sedam proizvođača koji se već koriste svjedodžbama izdanima na temelju međusobnog priznavanja za neke od svojih proizvoda imaju sjedište izvan EU-a (tj. u SAD-u, Tajvanu i Južnoj Koreji). Time bi se mogla pojačati prihvaćenost na globalnoj razini svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja. Putem udruženja, informativnih radionica i drugih sličnih događanja potaknula bi se i dodatna uključenost malih proizvođača izvorne opreme jer oni čine skupinu koja nije toliko često uključena u trenutačnu provedbu programa međusobnog priznavanja. U tom slučaju, zahvaljujući svjedodžbama izdanima na temelju međusobnog priznavanja, mala i srednja poduzeća dobila bi veći pristup tržištu. Međutim, zbog trenutačnih nejasnoća koje nastaju zato što uprave diljem svijeta dobrovoljno prihvaćaju svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja, u praksi se to može odnositi samo na mala i srednja poduzeća u EU-u koja opskrbljuju brodove koji plove pod zastavom države članice. No trebalo bi dodatno poticati dobrovoljno prihvaćanje na globalnoj razini, a poduzeća usmjerena na široku publiku trebala bi manje vremena za stavljanje proizvoda na tržište te bi imala niže administrativne troškove.

Dodatne napomene

U ovom trenutku nije jasno hoće li priznate organizacije EU-a uspjeti upravljati izradom zahtjeva za certifikaciju na temelju međusobnog priznavanja za **složenije proizvode u skoroj budućnosti.** Proizvođači opreme žele što prije predložiti popis mogućih novih proizvoda s višim kritičnim razinama sigurnosti. U tu svrhu daljnje korake predložili su SEA Europa i priznate organizacije EU-a, među kojima su što uključuje i planirani sastanci glavnih međunarodnih dionika iz sektora industrije kako bi raspravili i primili povratne informacije i preporuke za uključivanje dodatnih proizvoda u program.

S obzirom na trenutačno dostupne proizvode, kako pokazuje neovisna studija, brojni dionici (proizvođači, brodari, osiguravatelji, brodogradilišta, graditelji brodova, serviseri brodova) nisu raspolagali podacima o uporabi i prihvaćanju svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja niti su znali prihvaćaju li u ovom trenutku sve priznate organizacije EU-a svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja.

Stoga bi se moglo razmotriti organiziranje **događaja u cilju širenja informacija** (npr. radionice, seminari itd.) u kombinaciji s daljnjim širenjem postojećih informacija o tehničkim zahtjevima za proizvode koji ispunjavaju uvjete za program međusobnog priznavanja. Ti bi

događaji bili namijenjeni većem broju dionika koji predstavljaju različite interese industrije kako bi se povećao i doseg programa međusobnog priznavanja za širu publiku. U tu svrhu, dvije radionice koje su dosad organizirale priznate organizacije EU-a i SEA Europe su priznate kao učinkovit korak u tom smjeru i trebaju se nastaviti održavati.

Pružanjem vremena za obradu preporuka i zaprimanje povratnih informacija o programu putem dostupnih komunikacijskih kanala[15] može se podići svijest i na taj način poticati dodatno uključivanje veće skupine zainteresiranih dionika. Proizvodi/jedinice koji su već podložni zajedničkim pravilima priznatih organizacija EU-a mogli bi predstavljati dobru polazišnu točku za proširenje programa na sljedeću, četvrtu kritičku razinu sigurnosti. Prihvaćanje programa međusobnog priznavanja moglo bi se pojačati pružanjem informacija vlasnicima i graditeljima brodova te lokalnim inspektorima. Drugim mjerama kojima se može promicati program međusobnog priznavanja išlo bi se u smjeru povećanja transparentnosti u vezi s troškovima za stjecanje svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja.

V. Zaključci

Program međusobnog priznavanja koji su razvile priznate organizacije EU-a u skladu je s Uredbom EU-a iako proizvođači kritiziraju postupak provedbe za svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja jer nije još u potpunosti učinkovit. Iz postojećeg iskustva, koje je vrlo ograničeno, jasno je da se dobavljači komponenti i dalje prijavljuju za dobivanje pojedinačno izdanih potvrda te, dodatno, svjedodžbi izdanih na temelju međusobnog priznavanja. Kada se za potonje zahtijeva ispitivanje u prisutnosti svjedoka, trošak se često smatra pretjeranim (posebno za mala i srednja poduzeća). Iako postoji opći manjak informacija izvan kruga dionika koji su tim manjkom pogođeni, dodatnim informacijama i događajima organiziranima u cilju širenja informacija mogla bi se podići svijest i sudjelovanje u programu certifikacije međusobnog priznavanja. Dobrovoljno prihvaćanje na međunarodnoj razini najvažnija je prepreka koju treba savladati, a dijalogom među predstavnicima industrije kao i među odgovarajućim javnim nadležnim tijelima može se pridonijeti boljem razumijevanju i prihvaćanju programa certifikacije međusobnog priznavanja izvan EU-a. Zahvaljujući primjeni pristupa koji se temelji na procjeni rizika za odabir proizvoda uključenih u sve kategorije tehničkih zahtjeva za proizvode treće kritične razine sigurnosti i pridržavanju najstrožih propisa, programom međusobnog priznavanja snažno se promiče sigurnost. Još ima prostora za proširenje programa certifikacije međusobnog priznavanja kako bi se obuhvatio širi raspon proizvoda pomorske opreme (npr. složenija pomorska oprema ili materijali) koji odgovaraju raznim kritičkim razinama sigurnosti.

Općenito, u ovom se trenutku može zaključiti sljedeće:

- Program međusobnog priznavanja koji su razvile priznate organizacije EU-a u skladu je s Uredbom EU-a iako mu je područje primjene i dalje ograničeno i trebalo bi ga dalje razvijati.

- Trenutačno uz svjedodžbe izdane na temelju međusobnog priznavanja postoje i potvrde o homologaciji za iste proizvode. Priznate organizacije trebale bi razmotriti pojednostavnjivanje postupaka za izdavanje svjedodžbi na temelju međusobnog priznavanja u odgovarajućim slučajevima tako da troškovi izdavanja budu

[15] Zahtjevi za izmjene ili pojašnjenje tehničkih zahtjeva u cilju međusobnog priznavanja i povezani dokumenti: http://www.euromr.org/technical-requirements

konkurentniji, a da se pojedinačno izdane svjedodžbe mogu postupno ukinuti.